
Hamsasandeshah

ஹம்ஸஸந்தே³ஸ:

Document Information

Text title : Hamsa Sandeshah

File name : haMsasandeshaH.itx

Category : raama, rAmAnujasampradAya, vedAnta-deshika, gurudev

Location : doc_raama

Proofread by : Rajani Arjun Shankar

Latest update : May 5, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 6, 2025

sanskritdocuments.org

ஹம்ஸஸந்தே³ஸ:

ஸ்ரீமத்³வேதா³ந்ததே³ஸிகாவிரசித: ஹம்ஸஸந்தே³ஸ: ||

|| ஸ்ரீரஸ்து ||

|| ஸ்ரீராமசந்த்³ராய நம: ||

ஸ்ரீமாந்வேங்கடநாதா²ர்ய: கவிதார்கிககேஸரீ |

வேதா³ந்தாசார்யவர்யோ மே ஸந்நித⁴த்தாம் ஸதா³ ஹ்ரு³தி³ ||

|| ப்ரத²மாஸ்வாஸ: ||

வம்ஸே ஜாதஸ்ஸவிதூரநகே⁴ மாநயந்மாநுஷத்வம்

தே³வ்ஸ்ஸ்ரீமாஞ்ஜநகதநயாந்வேஷணே ஜாக்³ருக: |

ப்ரத்யாயாதே பவநதநயே நிஸ்சிதார்த்²ஸ்ஸ காமீ

கல்பாகாராம் கத²மபி நிஸாமாவிபாதம் விஷேஹே || 1.1 ||

கால்யே ஸேநாம் கபிகுலபதேஸ்தூர்ணமுத்³யோஜயிஷ்யந்

தூர்³பா⁴வாஜ்ஜநகது³ஹிதூர்தூ³யமாநாந்தராத்மா |

க்ரீடாகே²லம் கமலஸரணி க்வாபி காலோபயாதம்

ராகாசந்த்³ரத்³யுதிஸஹசரம் ராஜஹம்ஸம் த்³த³ர்ஸ || 1.2 ||

தஸ்மிந்ஸீதாக்³திமநுக³தே தத்³து³க்ஷலாங்கமுந்தௌ

தந்மஞ்ஜீரப்ரதிமநிநதே³ ந்யஸ்தநிஸ்பந்த்³த்³ரு³ஷ்டி: |

வீரஸ்சேதோவிலயமக்³மத்தந்மயாத்மா முஹூர்தம்

ஸங்கே தீவ்ரம் ப⁴வதி ஸமயே ஸாஸநம் மீநகேதோ: || 1.3 ||

லப்³தா⁴ஸ்வாஸ: கத²மபி ததா³ லக்ஷ்மணஸ்யாக்³ரஜந்மா

ஸந்தே³ஸேந ப்ரணயமஹதா மைதி²லீம் ஜீவயிஷ்யந் |

சக்ரே தஸ்மை ஸரஸிஜத³ஸஸஸோபசாராம் ஸபர்யாம்

காந்தாஸ்லேஷாத்³தி⁴கஸுப⁴க: காமிநாம் தூ³தலாப: || 1.4 ||

க்ரு³த்வா தஸ்மிந்³ப³ஹுமதிமஸௌ பூ⁴யஸீமாஞ்ஜநேயாத்

கா³டோ⁴ந்மாத:³ ப்ரணயபத³வீம் ப்ராப வார்தாநபி⁴ஜ்ஞே |
 விஸ்ஸேஷேண கூ³பி⁴தமநஸாம் மேக⁴ஸைஸத்³ருமாதெள³
 யாச்ஞாதை³ந்யம் ப⁴வதி கிமுத க்வாபி ஸம்வேத³நா³ர்ஹே || 1.5 ||

வேதோ³த³ந்வத்³விப⁴ஜநவிதோ³ வம்ஸஜம் விஸ்வமு³ர்தே:
 ஆஹுஸ்ஸித்³தா:⁴ கமலவஸதேரௌபவாஹ்யம் ப⁴வந்தம் |
 லப்³த⁴ம் யேந ப்ரகு³ணக³திநா தத்ப்ரியாயாஸ்காஸாத்
 தத்ஸாவர்ண்யம் ஸ்ரவணரஸநாஸ்வாத³யோக்³யா ஸுதா⁴ ச || 1.6 ||

மத்⁴யே கேசித்³வயமிஹ ஸகே² கேவலம் மாநுஷாணம்
 வ்யக்தோத்கர்ஷோ மஹதி பு⁴வநே வ்யோமகா³நாம் பதிஸ்த்வம் |
 ஸ்தா²நே தூ³த்யம் தத³பி ப⁴வதஸ்ஸம்ஸ்ரிதத்ராணஹேதோ:
 விஸ்வஸ்ரஷ்டா விதி⁴ரபி யதஸ்ஸாரதி²த்வேந தஸ்தௌ² || 1.7 ||

இச்சா²மாத்ராஜ்ஜக³த³பரதா² ஸம்விதா⁴தும் கூ³மாணம்
 இக்ஷவாகூணம் ப்ரக்ரு³திமஹதாமீத்³ரு³ஸீம் ப்ரேக்ஷய வேளாம் |
 லக்ஷயாலக்ஷயே ஜலதி⁴பயஸா லப்³த⁴ஸம்ஸ்தா²ம் த்ரிகூடே
 லங்காம் க³ந்தும் தவஸமுசிதம் ராக்ஷஸீம் ராஜதா⁴நீம் || 1.8 ||

ஸ்தா²நைந்தி³வ்யைருபசிதகு³ணம் சந்த³நாரண்யரம்யாம்
 முக்தாஸுதிம் மலயமருதாம் மாதரம் த³க்ஷிணஸாம் |
 அஸ்மத்பீ³ர்த்யை ஜநகதநயா-ஜீவிதார்த²ம் ச க³ச்ச²ந்
 ஏகம் ரக்ஷ:பத³மிதி ஸகே² தோ³ஷலேஸம் ஸஹேதா:² || 1.9 ||

வாசாலாநாமிவ ஜட³தி⁴யாம் ஸத்கவௌ தூ³ரயாதே
 கைலாஸாய த்வயி க³தவதி கூ³ப³தாமாஸ்ரிதாநாம் |
 ஸம்மோத³ஸ்தே பதி² பரிணமேச்சந்த³ரகைருஜ்ஜி²தாநாம்
 மேகா⁴பாயே விபிநஸிகி²நாம் வீக்ஷய வாசம்யமத்வம் || 1.10 ||

ஆரக்தாநாம் நவமது⁴ ஸநைராபிப³ந்பத்³மிநீநாம்
 காலோந்நித்³ரே குவலயவநே கூ⁴ர்ணமாநஸ்ஸலீலம் |
 ஸ்விந்நோ தா³நைர்விபிநகரிணம் ஸௌம்ய ஸேவிஷ்யதே த்வாம்
 ஆமோதா³நாமஹமஹமிகாமாதி³ஸந்க³ந்த⁴வாஹ: || 1.11 ||

பர்யாப்தம் தே பவநசலிதைரங்க³ராக³ம் பராகை:³
 ஸ்தா²நே குர்யுஸ்ஸமஸமுத³யாத்³ப³ந்த⁴வோ ப்ந்து⁴ஜீவா: |
 யேநாந்வேஷ்யஸ்யசலதநயா-பாத³லாக்ஷாநுஷக்தம்

தூட³சந்த்³ரம் புரவிஜயிநஸ்ஸவர்ணதீ³பே²நபூர்ணம் || 1.12 ||

ஸாரோபாந்தாஸஸ்தமக²த⁴நுஸ்ஸேஷசித்ராம்ஸுகேந
ஸுக்ஷ்மகாகாரர்தி³நகரகரை: கல்பிதாந்தஸ்ஸலாகா: |
ஊடா:⁴ பஸ்சாது³சிதக³திநா வாயுநா ராஜஹம்ஸ
ச²த்ராயேரந்தப⁴ஸி ப⁴வதஸ்ஸாரதா³ வாரிவாஹா: || 1.13 ||

த்³ரக்ஷயஸ்யேவம் ப்ரியஸக²ஸுக²ம் லங்கி⁴தாத்⁴வா ஸகீ²ம் தே
ஸீதாம் ஷேத்ரே ஜநகந்ரு³பதேருத்தி²தாம் ஸீரக்ரு³ஷ்டே |
கோ³பாயந்தீ தநுமபி நிஜாம் யா கத²ஞ்சிந்மத³ர்த²ம்
பூ⁴மௌ லோகே வஹதி மஹதீமேகபத்நீ-ஸமாக்யாம் || 1.14 ||

ப்ரக்ஷீணம் த்வத்³விரஹஸமயே ஜாதஹர்ஷாமிதா³நீம்
ப்ரத்யாயாஸ்யந்நநுநய ஸநை: பத்³மிநீம் ஸ்வாது³வாசா |
ஸா தே தந்தீ³ஸ்வநஸுப⁴க³யா ஸ்யாதி³தீஹாப்யநுஜ்ஞாம்
மந்யே குர்யாந்மது⁴கரகி³ரா மைதி²ஸீஸௌஹ்ரு³தே³ந || 1.15 ||

ஸார்த⁴ம் காந்தைஸ்ஸப³ரஸுத்³ரு³ஸாமத்³ரிசுஞ்ஜேஷு ராகா³த்
ஆஸீநாநாம் க்ஷணமஸமயே த்³ரு³ஸ்யசந்த்³ரோத்யஹூ: |
உட்³பீ³யேதா²ஸ்ஸரஸிஜவநாத்³த³க்ஷிணஸாநுஸாரீ
பஸ்யந்தூ³ராத்ப்ரப³லக³ருதாம் பக்ஷிணம் த்³த்தவர்தமா || 1.16 ||

அங்கீ³குர்வந்நம்ரு³தருசிராமுத்பதிஷ்ணேஸ்ஸஸீலம்
சா²யாமந்தஸ்தவ மணிமயோ மால்யவாநேஷ ஸைல: |
ஸோபா⁴ம் வக்ஷயத்யதி⁴கலலிதாம் ஸோப⁴மாநாமதீந்தோ:³
தே³வஸ்யாதே³ருபஜநயதோ மாநஸாதி³ந்நு³பி³ம்ப³ம் || 1.17 ||

மார்க்கௌ³ ஸம்யங்மம ஹநுமதா வர்ணிதௌ த்³வௌ தயோஸ்தே
ஸஹ்யாஸந்நோ⁵ப்யநதிஸுப⁴க:³ பஸ்சிமோ நித்யவர்ஷ: |
ப்ராசீநே து ப்ரதிஜநபத்³ம் ஸம்ஹதாவத்³பு⁴தாநாம்
மக்³நா த்³ரு³ஷ்டி: கத²மபி ஸகே² மத்க்ரு³தே தே நிவார்யா || 1.18 ||

ப்ரத்யாஸந்நாத்ஸபதி³ ப⁴வநாத்ஸாத³ரம் நிர்க³தாநாம்
ஸ்ருத்வா ஸப்³த³ம் ஸ்ரவணமது⁴ரம் தாவகம் பாமரீணம் |
அப⁴ருப⁴ங்கே³ஸ்யதி⁴கஸுப⁴கை³ர்நிஸ்சிதாங்க:³ கடாகைக்ஷ:
தே³ஸாநேதாந்வநகி³நிநதீ³-ஸம்விப⁴க்தாந் வ்யதீயா: || 1.19 ||

இக்ஷுச்சா²யே கிஸலயமயம் தல்பமாதஸ்து²ஷீணம்
ஸல்லாபைஸ்தைர்முதி³தமநஸாம் ஸாலிஸம்ரக்ஷிகாணம் ।
கர்ணாடாந்த்⁴ரவ்யதிகரவஸாத்கர்பு³ரே கீ³திபே⁴தே³
முஹ்யந்தீநாம் மத³நகலுஷம் மௌக்³த்யமாஸ்வாத³யேதா:² ॥ 1.20 ॥

விஷ்ணோர்வாஸாத³வநிவஹநாத்³ப³த³த⁴ரத்தைஸ்ஸிரோபி:⁴
ஸேஷஸ்ஸாக்ஷாத³யமிதி ஜநைஸ்ஸம்யகு³ந்நீயமாந: ।
அப்⁴ரையுத்தோ லகு⁴பி⁴ரசிரோந்முத்த-நிர்மோககல்பை:
அக்³ரேபா⁴வீ தத³நு நயநே ரஞ்ஜயந்நஞ்ஜநாத்³நி: ॥ 1.21 ॥

தத்ராருடை⁴ர்மஹதி மநுஜைஸ்ஸவர்கி³பி³ஸ்சாவதீர்ணை:
ஸத்த்வோந்மேஷாத்³வ்யபக³தமித²ஸ்தாரதம்யாதி³பே⁴தை:³ ।
ஸாதா⁴ரண்யாத்²ப²லபரிணதேஸ்ஸங்க⁴ஸோ ப³த⁴யமாநாம்
ஸக்த்யா காமம் மது⁴விஜயிநஸ்த்வம் ச குர்யாஸ்ஸபர்யாம் ॥ 1.22 ॥

ஸ்தோகோந்மக்³நஸ்பு²ரிதபுலிநாம் த்வந்நிவாஸேச்ச²யேவ
த்³ரக்ஷயஸ்யாராத்கநகமுக²ரீம் த³க்ஷிணமஞ்ஜநாத்³ரே: ।
ஆஸந்நாநாம் வநவிடபிநாம் வீசிஹஸ்தை: ப்ரஸூநா -
ந்யர்சாஹேதோருபஹரதி யா நூநமர்தே⁴ந்து³மௌளே: ॥ 1.23 ॥

நிர்விஸ்யைநாம் நிப்⁴ரு⁴தமநபி⁴வ்யக்தமஞ்ஜுப்ரணதோ³
மந்தா³தூ⁴த: புளிநபவநைநர்வஞ்ஜுளாமோத³க³ர்பை:⁴ ।
அவ்யாஸங்க³ஸ்ஸபதி³ பத³வீம் ஸம்ஸ்ரயாந்யைரலங்க⁴யோ
ப³ந்தீ³குர்யுஸ்தடவஸதயோ மா ப⁴வந்தம் கிராதா: ॥ 1.24 ॥

துண்ட³ராக்²யம் தத³நு மஹிதம் மண்ட³லம் வீக்ஷமாண:
க்ஷேத்ரம் யாயா: க்ஷபிதது³ரிதம் தத்ர ஸத்யவ்ரதாக்²யம் ।
பத்யௌ ரோஷாத்ஸலிலவபுஷோ யத்ர வாக்³தே³வதாயா:
ஸேதுர்ஜஜ்ஞே ஸகலஜக³தாமேகஸேதுஸ்ஸ தே³வ: ॥ 1.25 ॥

நாநாரத்தைருபசிதகு³ணம் நித்யஸங்கீ³தநாதா³ம்
பூ⁴மேர்த்³ரக்ஷயஸ்யுசிதவிப⁴வம் பூ⁴ஷணம் தத்ர காஞ்சீம் ।
யஸ்யாம் நித்யம் நிஹிதநயநோ ஹஸ்திஸைலாதி⁴வாஸீ
த்³வந்த்³வாதீதஸ்ஸ க²லு புருஷோ த்³ரு³ஸ்யதே ஸத்யகாம: ॥ 1.26 ॥

தாமாஸீத்³ந்ப்ரணம் நக³ரீம் ப⁴க்திநம்ரேண மூர்த்⁴நா
ஜாதாமாதௌ³ க்ரு³தயுக³முகே² தா⁴துரிச்சா²வஸேந ।

யத்³வீதீ²நாம் கரிகி³ரிபதேர்வாஹவேகா³வதூ⁴தாந்
த⁴ந்யாந் ரேணு³ம்ஸ்த்ரித³ஸபதயோ தா⁴ரயந்த்யுத்தமாங்கை:³ || 1.27 ||

மந்தா³தூ⁴தாத்தத³நு மஹிதோ நிஸ்ஸரு³தஸ்குதஷண்டா³த்
பார்ஸ்வே தஸ்யா: பஸுபதிரிர்ஸ்சந்த்³ரநீஹாரவாஹீ |
தூ³ராத்ப்ராப்தம் ப்ரியஸக²மிவ த்வாமுபைஷ்யத்யவஸ்யம்
கம்பாபாத:²-கமலவநிகா-காமுகோ க³ந்த⁴வாஹ: || 1.28 ||

வர்ணஸ்தோமைரிவ பரிணதா ஸப்தபே³தை³ர்மஹௌகை:⁴
மாந்யா மத்⁴யேநக³ரமபி⁴தஸ்ஸேவிதா தே³வதாபி:⁴ |
ஸ்வச்ச²ஸ்வாது³ப்ரஸரஸுப⁴கா³ ஸ்வாமிநீ வ: கவீநாம்
வேகா³ஸம்ஜ்ஞாம் வஹதி மஹதீம் வல்லபா⁴ பத்³மயோநே: || 1.29 ||

தீர்தே² பும்ஸாம் ஸமிதகலுஷே தத்ர ஸாரஸ்வதாக்²யே
ஸ்நாத்வா ஸார்த⁴ம் முநிபி⁴ரநகை⁴ஸ்ஸம்யகு³ல்லாஸிதாங்க:³ |
விஸ்வம் சித்தே விக³தரஜஸி வ்யஞ்ஜயந்தீம்ஸேஷம்
வக்ஷ்யஸ்யந்தர்ப்³ஹிரபி பராம் ஸூத்³தி⁴மக்ஷேபணீயாம் || 1.30 ||

தஸ்யாஸ்தீரே ஸரஸிஜபு⁴வஸ்ஸௌம்ய வைதாநவேதி:³
தி³வ்யம் குர்வந் த்³ரமிட³விஷயம் த்³ரு³ஸ்யதே ஹஸ்திஸைல:³ |
யஸ்யோபாந்தே க்ரு³தவஸதயோ யாபயித்வா ஸாரீரம்
வர்திஷ்யந்தே விதமஸி பதே³ வாஸுதே³வஸ்ய த⁴ந்யா: || 1.31 ||

ஸஞ்சிந்வாநா தருணதுளஸீ-தா³மபி⁴ஸ்ஸ்வாமபி⁴க்²யாம்
தஸ்யாம் வேத்³யாமநுவித³த⁴தீ ஸ்யாமளம் ஹவ்யவாஹம் |
போ⁴கை³ஸ்வர்யப்ரியஸஹசரை: காபி லக்ஷமீகடாகை:
பூ⁴யஸ்யாமா பு⁴வநஜநநீ தே³வதா ஸந்நித⁴த்தே || 1.32 ||

லக்ஷமீவித்³புல்லலிதவபுஷம் தத்ர காருண்யபூர்ணம்
மா பை⁴ஷீஸ்த்வம் மரகதஸிலாமேசகம் வீக்ஷ்ய மேக⁴ம் |
ஸூத்³தை⁴ர்நித்யம் பரிசிதபத்³ஸ்த்வாத்³ரு³ஸைர்தே³வஹம்ஸை:
ஹம்ஸீபூ⁴தஸ்ஸ க²லு ப⁴வதாமந்வவாயாக்³ரஜந்மா || 1.33 ||

ஸாராஸ்வாதீ³ ஸவநஹவிஷாம் ஸ்வாமிநஸ்தே ஸ தே³வ:
ஸூத்³த⁴ம் சக்ஷுஸ்ய்ருதிபரிஷதா³ம் சக்ஷுஷாம் பா⁴க³தே⁴யம் |
அங்கீ³குர்யாத்³விநதமம்ரு³தாஸாரஸம்வாதி³பி⁴ஸ்த்வாம்
ஆவிர்மோதை³ரபி⁴மதவரஸ்தூ²லலகை:³ கடாகை:³ || 1.34 ||

மத்⁴வாஸக்தம் ஸரஸிஜிமிவ ஸ்விந்நமாலம்ப³மானோ
தே³வ்யா ஹஸ்தம் ததி³தரகரந்யஸ்தலீலாரவிந்த³ ।
தே³வஸ்பு³மோந் ஸ யதி³ விஹரேத்ஸ்வைரமாராமபூ⁴மௌ
வ்யக்தோ வாலவ்யஜநவபுஷா வீஜயேஸ்தம் த்வமேவ ॥ 1.35 ॥

ஜாதபீதிர்ஜநபத்³மதோ² மத்⁴யமம் லங்க⁴யித்வா
தூ³ரால்லக்ஷ்யக்ரமுக-நிவஹ-ஸ்யாமளாந்யாஹி சோளாந் ।
ப்ரத்யுத்³க³ச்²ந்மகரவலந-ஸ்தம்பி⁴தைஸ்ஸஹ்யஜாயா:
ஸ்ரோதோபே⁴தை³ர்விவித⁴-க³திபி⁴ஸ்ஸம்விப⁴க்தாவகாஸாந் ॥ 1.36 ॥

கேஸைர்ஜ்யோத்ஸ்நாகலஹி திமிரம் பானிகாபீ³க³ர்பை:⁴
ஸந்த⁴யாராக³ம் ஸுரபி⁴ரஜநீ-ஸம்ப⁴வைரங்க³ராகை:³ ।
ஆபி³ப்⁴ராணஸ்ஸரஸிஜத்³ரு³ஸோ ஹம்ஸ தோ³லாதி⁴ரோஹாத்
ஆதா⁴ஸ்யந்தே மத³கலகி³ரஸ்தேஷு நேத்ரோத்ஸவம் தே ॥ 1.37 ॥

ப்ரு³த்²வீலீலாதிஸகஸுப⁴க³ம் பஸ்சிமம் பா⁴க³மேஷாம்
நாம்நா வர்ஷம் ஜலசர நதீ³மாத்ரு³கம் கா³ஹமான: ।
த்³ரக்ஷ்யஸ்யாராத்பரிமிததயா மக்³நகைலாஸத்³ரு³ஸ்யம்
ஸ்வேதம் ஸைலம் ப²ணிபதிமிவ க்ஷமாதலாது³ஜ்ஜிஹாநம் ॥ 1.38 ॥

ஸ்பா²ராலோகப்ரஸமிததமஸ்ஸஞ்சயம் தத்ர பும்ஸாம்
ப்ரத்யக்³ருபம் ப்ரகு³ணவிப⁴வம் ப்ரார்த²நீயம் பு³தா⁴நாம் ।
நேதீ³யாம்ஸம் குஸலநிவஹம் நந்துராதா⁴ஸ்யதே தே
தி³வ்யம் தேஜோ ஜலதி⁴தநயா ஸ்நேஹநித்யாநுஷக்தம் ॥ 1.39 ॥

ஸ்நிக்³த⁴ச்²சா²யம் தத³ரு விததம் தஸ்ய தா⁴மேவ நீலம்
நீரேகூநியதலலிதம் காநநம் ஸம்விசீயா: ।
த்³ரு³ஷ்டே தஸ்மிந்நநிமிஷவதூ⁴-நித்யநிர்வேஸ-யோக்³யே
ஸ்வர்கோ³த்³யாநஸ்யமபி லகு⁴ம் மம்ஸ்யதே மாநஸம் தே ॥ 1.40 ॥

குர்வந்நாநாகுஸுமரஜஸா யத்ர சித்ரம் விதாநம்
பூகா³ரண்யே ம்ரு³து³விசலயந்பாலிகாசாமராணி ।
பாத³ந்யாஸகூமமவகிரந் க்ஷமாதலம் புஷ்பஜாலை:
ப்ராயோ வாயு: பரிஜநவிதி⁴ம் பஞ்சபா³ணஸ்ய த⁴த்தே ॥ 1.41 ॥

ஸ்ரோதோவேகா³த்³த² ஜநபத்³ம் ஸௌம்ய ஸீமந்தயந்தீ

ப்ரத்யாதே³ஸோ விபு³த⁴ஸுரிதஸ்யந்த³தே ஸஹ்யகந்யா |

காலே காலே பரிணதிவஸாத்பர்வபே⁴தா³வகீர்²ண:

புண்ட³ரேக்ஷு²ணம் புலிநவிஸுதை³ர்க³த³க³தா³ மௌக்திகௌகை:⁴ || 1.42 ||

ப⁴த³ராலாபர்விஹிதகுஸலாம் த்வாத்³ரு³ஸாநாம் த்³விஜாநாம்

ஸஹ்யோத்ஸங்கா³த்ஸபதி³ மருதா ஸாக³ரம் ந்யமாநாம் |

யாமஸ்கந்நாஸ்ஸரஸகுஹலீ-பத்ரபாதைநிஸாந்தே

மந்த³ஸ்மேராம் மது⁴பரிம²ளர்வாஸயந்தீவ பூகா:³ || 1.43 ||

தஸ்மிந் த்³ர்க்ஷயஸ்யமர-மஹிளா-மௌளி-க³ந்தை⁴ரவந்த⁴யாம்

ஆதந்வாநாம் வ்யபக³தரஸம் மாநஸே மாநஸம் வ: |

தீர்தை²ரந்யரபி பரிக³தாம் ஸூத்³தி⁴ஹேதோஸ்ஸமந்தாத்

சந்த³ரோல்லாஸ-ப்ரதி²தயஸஸஸ்ஸம்பத³ம் புஷ்கரிணயா: || 1.44 ||

தீரே தஸ்யா விரசிதபத³ம் ஸாது⁴பி⁴ஸ்ஸேவ்யமாநம்

ஸ்ரத்³தா⁴யோகா³த்³விநமிததநுஸ்ஸேஷபீ²ம் ப⁴ஜேதா:² |

யஸ்மிந்நஸ்மத்குலத⁴நதயா ஸௌம்ய ஸாகேதபா⁴ஜ:

ஸ்தா²நம் பா⁴வ்யம் முநிபி⁴ருதி³தம் ஸ்ரீமதோ ரங்க³தா⁴ம்ந: || 1.45 ||

ஸத்தவே தி³வ்யே ஸ்வயமுத³யதஸ்தஸ்ய தா⁴ம்ந: ப்ரஸங்கா³த்

மஞ்ஜுஷாயாம் மரகதமிவ ப்⁴ராஜமாநம் தத³ந்த: |

சேதோ தா⁴வத்யுபஹிதபு⁴ஜம் ஸேஷபோ⁴கே³ ஸயாநம்

தீ³ர்கா⁴பாங்க³ம் ஜலதி⁴தநயாஜீவிதம் தே³வமாத்³யம் || 1.46 ||

சோராக்ராந்தம் தத³நு விபிநம் சோள-பாண்ட³யாந்தரஸ்த²ம்

ஜி²ல்லீநாத³ஸ்ரவணபருஷம் ஸீக்⁴ரமேவ வ்யதீயா: |

தீர்ணே தஸ்மிந்ப்ரகடய ஸகே² ஸீதலாம்ஸ்தே நிநாதா³ந்

ஸப்தா³யந்தே ந க²லு கவயஸ்ஸந்நிதௌ⁴ து³ர்ஜாநாநாம் || 1.47 ||

ஸ்ரஸ்தாபீ³ம் ப்ரசலத³லகம் வ்யக்ததாடங்கரத்தம்

முக்தாதுர்ணஸ்பு²ரிததிலகம் வக்த்ரமுத்தாநயந்த்ய: |

தே³ஸே தஸ்மிந் குவலயத்³ரு³ஸோ ஜாதகௌதூஹலாஸ்த்வாம்

மாலாதி³ர்கை⁴ர்மது⁴ரவிருதம் மாநயிஷ்யந்த்யபாங்கை:³ || 1.48 ||

நித்யாவாஸம் வ்ரு³ஷப⁴மசலம் ஸுந்த³ராக்²யஸ்ய விஷ்ணே:

ப்ரத்யாஸீத்³நஸபதி³ விநமத்³பா⁴க³தே⁴யம் நதஸ்ஸ்யா: |

யஸ்யோத்ஸங்கே³ ப³லிவிஜயிநஸ்தஸ்ய மஞ்ஜீரவாந்தம்

பாதோ² தி³வ்யம் பஸுபதிஜடாஸ்பர்ஸஸூர்யம் விபா⁴தி || 1.49 ||

ஈஸாத³ஸ்த்ராண்யதி⁴க³தவதாம் கூத்திரியாணம் ப்ரபா⁴வாத்
காராவாஸ-ஸ்மரணசகிதைஸ்ஸிக்த-ஸஸ்யாம் பயோதை:³ |
பஸ்யந்யாயா: பரமலகயா ஸ்பர்த⁴மாநைரஜஸ்ரம்
புண்யாவாஸை: புரஜநபதை³ர்மண்டி³தாந்பாண்ட³யதே³ஸாந் || 1.50 ||

முக்தாஜாஸீர்ஜநிதபுளிநாம் ஸூக்திஸந்தாநமுக்தை:
தாராபூர்ணம் தி³வமிவ ததஸ்தாம்ரபர்ணீம் ப⁴ஜேதா:² |
ப்ரத்யாஸத்த்யா நியதவிஸத³ம் பீதஸிந்தோ⁴ர்மஹர்ஷை:
பாநீயம் தே பரிணமயிதா தத்ர முக்தாமயத்வம் || 1.51 ||

தஸ்யாஸ்ஸவையம் ஸரஸிஜமுகா²ஸ்வாத³ஸம்பீதசேதா:
ஸீதீபூ⁴தஸ்தரள-லஹரீபா³ஹு-ஸம்ஸ்லேஷணேந |
அத்யாஸீந: புலிநமநிலர்வீஜிதஸ்சந்த³நாத்³ரே:
ஸ்ராந்திம் ஸாந்திம் க³மயது ப⁴வாந் ஸாக³ரம் லங்க⁴யிஷ்யந் || 1.52 ||

ஸவ்யம் தஸ்யா: கியதி³வ க³தஸ்யாமதாளீதமாலாம்
தவத்ப்ராயாணம் தருணவயஸாம் சேதஸோ நந்த³யிதீர்ம் |
வேலாமப்³தே⁴ர்விவித⁴-லஹரீத³த்த-முக்தாபி⁴ராமாம்
த³ரக்ஷயஸ்யாராத்³த்³விசு³ணபுலிநாம் கேதகீநாம் பராகை:³ || 1.53 ||

ஸ்தி²த்வா தத்ர கூணமுப⁴யதஸ்யஸைஸ்ருங்கா³வதீர்ணை:
ஸ்ரோதோபே⁴தை³ரதி⁴க³தகு³ணம் சாருவிஸ்பா²ரகோ⁴ஷை: |
லக்ஷீகுர்வந் த³ஸமுக²பூர்ம் ஸௌம்ய பத்ரப்ரக்ரு³ஷ்டோ
வேலாசாபம் ஸர இவ ஸகே² வேக³தஸ்த்வம் வ்யதீயா: || 1.54 ||

தா³வாஸக்தம் வநமிவ நப⁴ஸ்ஸந்த⁴யயேவாநுவித்³த⁴ம்
ஸிந்தூ³ராங்கம் த்³விபமிவ ஹரிம் ஸ்வாம்ப்³ரேணேவ ஜுஷ்டம் |
வித்³யுத்³பி⁴ந்நம் க⁴நமிவ ஸகே² வித்³ருமாரண்யயோகா³த்
தே³ஹேநைகம் மிது²நமிவ ச த்³ரக்ஷயஸி த்வம் பயோதி⁴ம் || 1.55 ||

அஸ்தம்பூர்வைஸ்ஸுரபதிஹ்ரு³தம் த்³ரஷ்டுகாமைஸ்துரங்க³ம்
பி⁴த்வா க்ஷோணீமக³ணிதப³ஸைஸாக³ரோ வர்தி⁴தாத்மா |
ஸத்காரார்த²ம் தவ யதி³ கி³நாதி³ஸேத்³கு³ப்தபக்ஷாந்
அஸ்ராந்தோ⁵பி ப்ரணயமுசிதம் நைவ ப³ந்தோ⁴ர்விஹந்யா: || 1.56 ||

தத்ராஸீந: க்வசந ஸரஸி ஸ்மேரஹேமாரவிந்தே³
 லப்³தா⁴ஸ்வாதோ³ மது⁴பி⁴ரமிதைஸ்ஸம்விநீதாத்⁴வகே²த: ³ |
 த்³ரக்ஷயஸ்யக்³ரே லகு⁴தரக³திஸ்ஸேஷமுல்ஸங்க்⁴ய ஸிந்தோ: ⁴
 தோயாகா⁴தாந்மஸ்ரு³ணிதஸிலாரம்யவேலம் ஸுவேலம் || 1.57 ||

யஸ்யாஸந்நே பயஸி ஜலதே⁴ஸ்த்வத்ப்ரதிச்²ந்த³சந்த³ரா:
 பக்ஷச்சே²த³-க்ஷரிதருதி⁴ர-ஸ்தோமஸந்த³ர்ஸநீயா: |
 வீசிப்ராப்ததர்விஷமிதருசோ மௌக்திகைஸ்தாரகாபை: ⁴
 ஸந்த⁴யாமந்யாம் நியதமவநௌ த³ர்ஸயந்தி ப்ரவாளா: || 1.58 ||

யத்ராண்யம் வருணவஸதேர்வீசிவேகா³பநீதை:
 முக்தாரத்நஸ்தப³க-ஸப³லர்வித்³ருமைருத்ப்ரவாளம் |
 ரக்ஷாபீ⁴தைஸ்ஸ்வயமநிமிஷைராஹ்ரு³தஸ்தா²பிதாநாம்
 மந்தா³ராணம் மது⁴பரிமளீர்வாஸிதம் மௌளித³க்⁴நை: || 1.59 ||

லங்கா ஸிந்தோ⁴ர்மஹதி புலிநே ராஜஹம்ஸீவ ஸீநா
 தஸ்மிந்த்³ரு³ஸ்யா தத³நு ப⁴வதஸ்சாருஸௌதா⁴வதா³தா |
 த்வாமாயாந்தம் பவநதரளீர்யா பதாகாபதே³ஸை:
 பக்ஷரப்⁴யுஜ்ஜிக³மிஷுரிவ ஸ்தா²ஸ்யதி ஸ்ராவ்யநாதா³ || 1.60 ||

இதி ஸ்ரீகவிதார்கிகஸிம்ஹஸ்ய ஸர்வதந்த்ரஸ்வதந்த்ரஸ்ய
 ஸ்ரீமத்³வேங்கடநாத²ஸ்ய வேதா³ந்தாசர்யஸ்ய க்ரு³திஷு
 ஹம்ஸஸந்தே³ஸே ப்ரத²மாஸ்வாஸ: ஸமாப்த: |

ஸ்ரீ:

|| த்³விதீயாஸ்வாஸ: ||

ஸீலாகே²லம் லலிதக³மநாஸ்சாருநாத³ம் ஸஸிஞ்ஜா:
 ப⁴ல்லாக்ஷம் த்வாம் ஸ்மரஸரத்³ரு³ஸோ கௌ³ரமாபாண்டு³ராங்க்³ய: |
 முக்³தா⁴லாபம் மது⁴ரவசஸோ மாநஸார்ஹம் மனோஜ்ஞா:
 யத்ராநீதாஸ்ஸுர-யுவதயோ ரஞ்ஜயேயுஸ்ஸமக்ஷம் || 2.1 ||

உக்³ரைஸ்ஸாபைருபஹதிபி⁴யா ரக்ஷஸா தூ³ரமுக்தா:
 த³க்³தூ⁴ம் யோக்³யா ஹுதவஹமபி த்வத்ப்ரியாவர்ணஸு³தா: ⁴ |
 உத்பஸ்யந்தோ ஜநகதநயாதேஜைஸவ ஸ்வரக்ஷாம்
 ரோத⁴ம் யஸ்யாமநுவித³த⁴தே லோகபாலாவரோதா: ⁴ || 2.2 ||

அத்யாஸீநா ப³ஹுமணிமயம் துங்க³ஸ்ரு³ங்க³ம் த்ரிகூடம்
தி³க்பாலேஷு ப்ரதி²தயஸஸா ரக்ஷஸா ரக்ஷயமாணா |
அக்³ரே மேரோரமரநக்³ரீம் யா பரிஷ்காரபூ⁴ம்நா
த்வாஹூயேவ த்⁴வஜபடமயாநக்³ரஹஸ்தாந் து⁴நோதி || 2.3 ||

காலே யஸ்யாம் வ்யபக்³தக்⁴நே த்வத்³விஹாரோசிதே⁵ஸ்மிந்
சந்த்³ராலோகைர்விலுவிததி⁴யாம் ஸர்வாக்³ர்வஹாஸை: |
ஸ்வர்க்³ஸ்த்ரீணாம் விரஹஜநிதம் பா³ஷ்பமுத்³வேலயந்த்யோ
நிஷ்யந்த்³ந்தே ஸலிலகணிகாஸ்சந்த்³ரகாந்த-ஸ்த்²லீநாம் || 2.4 ||

பா⁴ஸா தாத்³ரு³க்பரிணதிஜுஷா மைதி²லீஸோகவஹ்நே:
ப⁴ஸ்மீபூ⁴தாம் பவநதநயஸ்நேஹிநா பாவகேந |
அந்தஸ்த்ராஸாத்³வஹிதி⁴யஸ்ஸம்விதா⁴ஸ்யந்த்யவஸ்யம்
ப்ரத்யாதி³ஷ்டப்ரத²மரசநம் விஸ்வகர்மாத்³யஸ்தாம் || 2.5 ||

மத்⁴யே தஸ்யா நிஸிசரபதேஸ்ஸத்³ம் ருத்³தா⁴ந்த்ரிகூஷம்
யுக்³ம் நேயைர்தி³வி ஸுமநஸாம் ஸேவ்யமாநம் விமாநை: |
காராகா³ரம் விபு³த⁴ஸுத்³ரு³ஸாம் வீக்ஷமாணோ விசித்ரம்
ஸோகப்ரீதிவ்யதிகரவதீம் வக்ஷ்யஸே சித்தவ்ரு³த்திம் || 2.6 ||

நித்யோதா³ராம்ரு³துபி⁴ரகி²லர்நிஷ்குடே வ்ரு³க்ஷவாஃ
ஈஷத்கோபாச்சகித-பவநாமிந்து³-ஸந்தி³க்³த⁴ஸுலர்யாம் |
ஸீதாஸோகஜ்வலநஸஹஜைஸ்தத்ர தீ³ப்தாமஸோகை:
ஆபத்³யேதா:² ப்ரத²மலுவிதாமாஞ்ஜநேய-ப்ரசாரை: || 2.7 ||

தஸ்யாமந்யைர்வியதி விஹகை³ஸ்ஸார்த்⁴மாநந்த்³நிக்⁴நை:
ஸ்தா²நே ஸ்தா²நே நிஹிதநயநோ வர்தயந்மண்ட³லாநி |
த்³ரக்ஷயஸ்யேகாம் ஜநகது³ஹிதுஸ்ஸௌம்ய து³ர்ஜாதப³ந்து⁴ம்
ந்யஸ்தாகல்பாம் க்வசந விடபே ஸிம்ஸூபாம் ஸாந்த்³ரஸாகா²ம் || 2.8 ||

மூலே தஸ்யா: கிமபி ஸவநக்ஷேத்ரஸம்ஸ்காரஜாதம்
யத்ர க்வாபி ஸ்தி²தமபி ஸகே²த்ராஸஹீநம் மஹிம்நா |
காலே தஸ்மிந்கத்²மபி மயா வீர்யஸூல்கேந லப்³த⁴ம்
த்³ரு³ஸ்யம் தத்தே தி³நகரகுலத்³யோதகம் தி³வ்யரத்தம் || 2.9 ||

ஸா மே த்³ரு³ஷ்டிஸ்ப²ரநயநா ஸந்தநதப்⁴ருஸ்ஸுகேஸீ

தந்வீ துங்க³ஸ்தநப⁴ரநதா தப்தஜாம்பூ³நதா³பா⁴ |
 பா³லா யுஷ்மத்ப்ரதிமக³மநா வேதி³மத⁴யா வராங்க³
 ஸ்ருங்ங்கா³ராக்²யம் நிதி⁴மதி⁴க³தா ஸ்ரேயஸீ தே³வதேவ || 2.10 ||

ஸா தே யாவந்நயநபத³வீம் யாதி மோஹாலஸா வா
 ஸந்தே³ஸம் வா மது³பக³தயே ஸ்ராவயந்தீ ஸகுந்தாந் |
 அத்யாஸந்நப்ரியவசநதாம் ஸுசயத்³பி⁴ர்நிமித்தை:
 ஏதாமஸ்ருஸ்த²கி³தநயநம் வீக்ஷமாணா தி³ஸம் வா || 2.11 ||

ஆகல்பாந்வா ஸவித⁴நிஹிதாநாலபந்தீ விமோஹாத்
 அங்க³ஸ்பர்ஸோ ரகு⁴குலபதே: ஸ்மர்யதே வா ந வேதி |
 த⁴யாயந்தீ வா சிரவிரஹிதாநேகஸய்யாவிஹாராந்
 தஸ்யா நூநம் நியதிஜநிதா தாத்³ரு⁴ஸீ காலயாத்ரா || 2.12 ||

ஸுத்³தா⁴மிந்தோ³ஸ்ப்வபசப⁴வநே கௌமுதீ³ம் விஷ்²ரந்தீம்
 ஆநீதாம் வா விஷதருவநே பாரிஜாதஸ்ய ஸாகா²ம் |
 ஸுலக்திம் ரம்யாம் க²லபரிஸரே ஸத்கவே: கீர்த்யமாநாம்
 மந்யே தீ³நாம் நிஸிசரக்³ரு⁴ஹே மைதி²லஸ்யாத்மஜாதாம் || 2.13 ||

வர்ஷாகீர்ணமிவ கமலினீம் வ்யாஹதார்தா²மிவோக்திம்
 பங்காஸ்லிஷ்டாமிவ பி³ஸலதாம் பத்யபேதாமிவேபீ⁴ம் |
 மேக⁴ச்ச²ந்நாமிவ ஸஸிகலாம் விக்⁴நருத்³தா⁴மிவாஸாம்
 வ்யாக்⁴ரோபேதாமிவ ம்ரு⁴க³வதூ⁴ம் பூ⁴தலே ஜ்யாமிவாஸ்தாம் || 2.14 ||

ஸம்ரு⁴த்வா பூர்வம் ஸ்மரஸரப⁴யே மத்பரிஷ்வங்க³ரக்ஷாம்
 ஆஸ்லிஷ்யந்தீமலஸ-வலிதைரங்க³கைர்மாதரம் ஸ்வாம் |
 ஆகல்பே⁵பி ஸ்ரமமதி⁴க³தைரங்க³ராகே³பி கி²ந்நை:
 அக்ஷாம்யத்³பி⁴: ஸம்ரு⁴திமபி முஹுஸ்ஸௌகுமார்யாதிரேகாத் || 2.15 ||

பூ⁴யோ பூ⁴ய: கரஸரஸிஜே ந்யஸ்ய ரோமாஞ்சிதாங்க³ம்
 மௌள்ளௌ தூ⁴மணிவிரஹிதே நிர்விஸந்தீம் நிதா⁴ய |
 அந்தஸ்தாபாத³தி⁴க³தருஜோராத³ராத³ர்பயந்தீம்
 பர்யாயேண ஸ்தநகலஸயோராங்கு³லீயம் மதீ³யம் || 2.16 ||

அம்பா³துல்யா ஸுசரிதப²லம் தி³வ்யமாலேபநம் ப்ராக்
 அங்கே³ஷ்வஸ்யா: ஸ்தி²ரமநு⁴கு³ணம் யத்³விதேநே⁵நஸுயா |
 தா⁴ராகாரை: ஸ்தநகலஸயோராபதத்³பி⁴ஸ்ஸமந்தாத்

ஸந்தாபோஷ்ணஸ்தத³பி ப³ஹு³லரஸ்ருபி:⁴ கூலாயந்தீம் || 2.17 ||

அக்³ராஹ்யத்வாத்³விஷ்ணுமயமிதம் கேஸஹஸ்தம் மயா ப்ராக்
ஆபி³ப்³ராணம் தநுபரிமள-ஸ்ரத்³த⁴யேவாவகீர்ணம் |
அர்சாஹேதோர்பு⁴வி ரதிபதேரப்ஸரோபி⁴ர்விமுக்தாம்
அந்வக்³யாதாமிவ ஸுரதரோர்மஞ்ஜரீம் சஞ்சரீகை: || 2.18 ||

அஸ்யாகாரைஸ்ஸத்³ரு³ஸமபி⁴தஸ்த்வத்ப்ரியாருபசிஹ்நம்
ஆநீதம் யத்த்வரிதமசலாது³த்தரீயம் ப்லவங்கை:³ |
பா³லாதி³த்யத்³யுதிஸஹசரம் சாரு வானோ வஸாநாம்
ஸந்த⁴யாராக³வ்யதிகரவதீம் சந்த³ரலேகா²மிவாந்யாம் || 2.19 ||

வக்தும் மார்க³ம் கில வஸுமதீம் ஜக்³முஷஸ்தத்பதா³ப்³ஜாத்
மஞ்ஜீரஸ்ய த்வது³பமருதேர்த³க்ஷிணஸ்யாஸ்ய துல்யம் |
அங்காருடே⁴ சரணகமலே மத்கரேணேபதே⁴யம்
வாமம் ஸாகா²ஸிக²ரநிஹிதம் வீக்ஷ்ய கா³ட⁴ம் விஷ்ணுணம் || 2.20 ||

அங்கை³ர்மலாயத்திஸலயஸமைருஜ்ஜி²தா³கல்பபுஷ்பை:
கா³டா⁴ஸ்ஸிஷ்டாம் வபுஷி விமலே பி³ம்பி³தாபி⁴ர்ஸ்தாபி:⁴ |
ஸந்தாபோஷ்ணஸ்வஸநபருஷ்சா²யயா கிஞ்சிதூ³நாம்
ப³ந்த³பூ⁴தாம் நிஸிசரக்³ரு³ஹே நந்த³நஸ்யேவ லக்ஷமீம் || 2.21 ||

சேதோவ்ரு³த்திம் ஸமயதி ப³ஹிஸ்ஸார்வபௌ⁴மே நிரோதே⁴
மய்யேகஸ்மிந்ப்ரணிஹிததி⁴யம் மாந்மதே²நாக³மேந |
அப்யஸ்யந்தீமநிதரஜு⁴ஷோ பா⁴வநாயா: ப்ரகர்ஷாத்
ஸ்வாந்தேநாந்தர்விலயம்ரு³து³நா நிர்விகல்பம் ஸமாதி⁴ம் || 2.22 ||

ஸூந்யா த்³ரு³ஷ்டிஸ்ஸ்வஸிதமதி⁴கம் மீலிதம் வக்த்ரபத்³மம்
தா⁴ராகாரம் நயநஸலிலம் ஸாநுப³ந்தோ⁴ விலாப: |
இத்த²ம் தை³ந்யம் கிமபி விதி⁴நா து³ர்நிவாரேண நீதா
ஸா மே ஸக்தா தநுதரதநுஸ்தப்யதே நூந்மந்த: || 2.23 ||

த்³ரு³ஷ்ட்வா தஸ்யாஸ்த்வமபி கருணாம் தாத்³ரு³ஸீம் தாமவஸ்தா²ம்
ஸக்ஷயஸ்யந்தஸ்ஸ்வயமுபநதம் ஸோகவேக³ம் ந ஸோடு⁴ம் |
க்ரவ்யாதா³நாம் த³ஸவத³நவத் க்வாபி ஜாதாவஜாதா:
நாலம்ப³ந்தே கத²மிவ த³யாம் நிர்மலத்வோபபந்நா: || 2.24 ||

நேதீ³யஸ்யாமதி⁴க³தரஸோ தீ³ர்கி⁴காயாம் நிகாமம்
ஸம்வேஸேந ஸ்ரமமபநயந் ஸர்வரீம் யாபயேதா:² |
இத்த²ம் நித்³ராஸமயமுசிதம் வீக்ஷய நக்தஞ்சரீணம்
ப்ரத்யூஷே த்வம் ப்ரணயமது⁴ராம் ஸ்ராவயிஷ்யந் மது³க்திம் || 2.25 ||

ஸீதைரத்⁴வஸ்ரமவிநயநைஸ்ஸேவிதோ க³ந்த⁴வாஹை:
ஸுப்தஸ்ஸவையம் புளிநஸயநே ஸ்வந்தரே சந்த³ரபாதை:³ |
கரீடா³கீ³தை: கமலமுகுளே லீயதாம் ஷட்பதா³நாம்
கார்யாகாங்க்ஷீ கலயது ப⁴வாந் ராஜஹம்ஸ ப்ரபோ³த⁴ம் || 2.26 ||

தாமாருட⁴ஸ்சலகிஸலயாம் ஸிம்ஸூபாம் ஸ்வைகலக்ஷயோ
மந்த³குர்வந்மநஸிஜத⁴நூர்கோ⁴ஷதீவ்ரம் நிநாத³ம் |
மோஹாதீ³ஷந்முஷிதமநஸம் போ³த⁴ய ப்ரேயஸீம் மே
ரம்யாமாதெள³ ரகு⁴ஜநகயோர்வ்ரணயந் வம்ஸகீர்திம் || 2.27 ||

பத்யுர்தே³வி ப்ரணயஸசிவம் வித்³தி⁴ தீ³ர்கா⁴யுஷோ மாம்
ஜீவாதும் தே த³த⁴தமநக⁴ம் தஸ்ய ஸந்தே³ஸமந்த: |
ஸூரிராணம் யஸ்ஸரது³பக³மே வீரபத்நீவராணம்
ஸம்மாநார்ஹம் ஸமயமுசிதம் ஸூசிசயேத்க்ஷஜிதைஸ்ஸவை: || 2.28 ||

மத்ப்ரஸ்தாவப்ரவணமத² ஸா மைதி²லீ மாநயேத்த்வாம்
ம்லாநம் ஸோகாத்³வத³நகமலம் கிஞ்சிது³ந்நம்ய பீ⁴ரு: |
அந்தஸ்தோஷாத³ம்ரு⁴தலஹரீலப்³த⁴ஸப்³ரஹ்மசர்யை:
அம்போ⁴ஜாநாமுஷஸி மிஷதாமந்தரங்கை³ரபாங்கை:³ || 2.29 ||

பஸ்யந்தீ ஸா ரகு⁴பதிவதூ⁴ஸ்த்வாமஸேஷாவதா³தம்
ப்ரத்யாஸ்வாஸாத³தி⁴க³தருசி: ப்ராக்தநீவேந்து³லேகா² |
மத்ஸந்தே³ஸே தத³நு ஸுமுகீ² ஸாவதா⁴நா ப⁴விதீ
கிம் ந ஸ்த்ரீணம் ஜநயதி முத³ம் காந்தவார்தா⁵க³மோ⁵பி || 2.30 ||

பஸ்சாதே³வம் கத²ய ப⁴வதீபா⁴க³தே⁴யேந ஜீவந்
கல்யாணீம் த்வாம் குஸலமநக:⁴ கோஸலேந்த்³ரோ⁵நுயுங்க்தே |
யேஷு ஸ்ரேயோ ப⁴வதி நியதம் தாநி ஸர்வாணி ஸந்த:
லக்ஷம்யா தே³வ்யாஸ்தவ ச பு⁴வநே லக்ஷணந்யாமநந்தி || 2.31 ||

யஸ்யா யஸ்மிந் வ்யவதி⁴ரப⁴வத்³பூ⁴ஷணுலேபநாதி:³
நீதாமேநாம் நியதிவிப⁴வாத³ந்தரீபம் த³வீய: |

ப்ரத்யாஸீத³ந்நிவ நயநயோர்வர்த்மநி ஸ்தா²பயித்வா
ஸ த்வாமேவம் வத³தி குஸலீ தே³வி ஸக்²யா முகே²ந || 2.32 ||

வேலாதீதப்ரணயவிவஸம் பா⁴வமாஸேது³ஷோர்நௌ
போ⁴கா³ர்மபே⁴க்ஷணமிவ க³தா பூர்வமாலிங்க³நாத³யை: |
ஸம்பரத்யேஷா ஸுதநு ஸதஸ: கல்பநா-ஸங்க³மைஸ்தை:
சிந்தாதீ³ர்கை⁴ரபி ஸகலிதா ஸர்வா¹ நாபயாதி || 2.33 ||

உத்³தா³மைஸ்தே குசகலஸயோருஷ்மபி⁴ர்நிர்ஜிதேந
சி²த்³ரம் லப்³த்⁴வா விரஹஸமயே தத்க்ஷண³து³ந்நதேந |
குந்தா³மோதை³ஸுஸுரபி⁴ததி³ஸா க³ந்த⁴வாஹேந தை³ந்யம்
ஸம்பராப்தோ⁵ஹம் ஸஹ ஸரஸிஜைஸ்த்வந்முகா²ம்போ⁴ஜமித்தரை: || 2.34 ||

மாத்⁴வீதி³க்³தை⁴ர்விரஹி-வநிதாஸ்வாத³-லுப்³தை⁴ரமோகை:⁴
ஆவ்ரு¹ண்வந்தம் குஸுமத⁴ருஷ்ஸ்சித்ரபுங்கை²ர்³தி³க³ந்தாந் |
ஸீதாபார்ஸ்வே ந ப⁴வது ப⁴வாநித்யவோசத்³வஸந்தம்
ராமஸ்த்ராஸாத³நமித-த⁴நுர்மௌளிநா ஸந்நதேந || 2.35 ||

பார்ஸ்வே லோலை: பரப்⁴ரு¹தகுலைர்முக்தகோலாஹலாநாம் |
மல்லீரேணுஸ்த²கி³தவபுஷாம் மந்த³ரம் நிர்க³தாநாம் |
பீ⁴தேநாஹம் ப்⁴ரமரபடலீ-ஸ்ரு¹ங்க²லாஸங்குலாநாம்
மார்³கே³ திஷ்ட²ந்மலயமருதாம் வாரிதோ லக்ஷமணேந || 2.36 ||

மந்தோ³ வக்ஷயே கிமிவ ஜநகம் கிம் நு யோகீ³ஸ்வரோ மாம்
இத்யேவம் மே ஸுதநு மநஸோ வர்தயந்தி ஸ்ம கே²த³ம் |
ரக்தாஸோகே ஜ்வலதி ஸவிதே⁴ லாஜவர்ஷாபி⁴ராமை:
புஷ்பௌகை⁴ஸ்த்வத்பரிணயத³ஸாம் வ்யஞ்ஜயந்த: கரஞ்ஜா: || 2.37 ||

சேதோ நைவ த்யஜதி சபலாஹேமகோணாபி⁴கா⁴தாத்
தீ⁴ரோதா³த்தஸ்தநிதஜலதா³த்தாண்ட³வாரம்ப⁴மிச்ச²ந் |
வாதோந்முக்தை: குடஜகுஸுமைர்வாஸிதே ஸைலஸ்ரு¹ங்கே³
ரக்ஷ:பீடா³ரஹித-த³யிதாஸ்லேஷத⁴ந்யோ மயூர: || 2.38 ||

ஸைலவ்யக்தப்ரதிவிலபிதாம் ஸாந்த³ரதாபாநுவித்³தா⁴ம்
தந்வாநாநாம் நயநஸலிலைர்மாதரம் தே ஸபா³ஷ்பாம் |
பஸ்யந்தீநாம் ப்ரப³லமத³நோந்மாத³பர்யாகுலம் மாம்
ப்ராயோ ஜாதம் கிமபி ருதி³தம் வ்யோம்நி காத³ம்பி³நீநாம் || 2.39 ||

தே³ஹஸ்பர்ஸம் மலயபவநே த்³ரு'ஷ்டிஸம்பே⁴த³மிந்தௌ³
தா⁴மைகத்வம் ஜக³தி பு⁴வி சாபி⁴ந்நபர்யங்கயோக³ம் |
தாராசித்ரே வியதி விததிம் ஸ்ரீவிதாநஸ்ய பர்யந்
தூ³ரீபூ⁴தாம் ஸுதநு விதி⁴நா த்வாமஹம் நிர்விஸாமி || 2.40 ||

ப்ராப்தைஸ்ஸக²யம் தவ நயநயோ: பத்³மகோஸை: ப்ரபு³த்³தை:⁴
ஸந்நாஹம் நஸ்ஸமயநியதம் ஸாது⁴ ஸந்து⁴க்ஷயந்தீ |
ஸேநாயோக³யாம் ஸரணிமது⁴நா த்³ர்ஸயந்தீ ஸாபா⁴ஸா
ஸீதே நூநம் த்வரயதி ஸரத்த்வத்ஸமீபம் நிநீஷு: || 2.41 ||

தாதாதே³ஸாத்ஸபதி³ ப⁴ரதே ந்யஸ்தராஜ்யாபி⁴ஷேகம்
யா மாமேகா வநமநுக³தா ராஜதா⁴நீம் விஹாய |
தாமேவ த்வாமுசிதஸயநாம் பா³ஹுமத்⁴யே மதீ³யே
தூ³ரே கர்தூர்கு³ணவதி முஹூர்தூ³யதே ஜீவிதம் மே || 2.42 ||

ஸேதும் ப்³த்⁴வா விபுலமசலஸ்ஸாயகைர்வா பயோதௌ⁴
க்ரு'த்வா லங்காம் ஸ்ரஜ்மிவ கரே கே²லதாம் வாநராணாம் |
அஸ்பீயோபி⁴ஸ்ஸுமுகி² தி³வஸைர்யோத⁴யந் யாதுதா⁴நாந்
கர்ணே ஸீதூ⁴ம் தவ ரசயிதா லக்ஷமணஸ்சாபகோ⁴ஷை: || 2.43 ||

ரக்ஷாமௌளி-ஸ்தப³கலவநாத்³வைரப³ந்தே⁴ விமுக்தே
க³த்வா சோர்வீம் க³க³நபத³வீஸ்ஸவநிணு புஷ்பகேண |
ஸித்³தா⁴ரம்பௌ⁴ ஸபதி³ ப⁴வதாமாதி⁴ராஜ்யாபி⁴ஷேகாத்
ஸம்ப்ராப்த்யாவஸ்சிரவிரஹதஸ்ஸஞ்சிதாந்தே³வி போ⁴கா³ந் || 2.44 ||

சித்தே குர்யாத்தத³பி ப⁴வதீ யஜ்ஜநஸ்தா²நயுத்³தா⁴த்
ஸம்ப்ராப்தம் மாம் த³ஸமுக²ஸமாந் பாரயித்வா க²ராதீ³ந் |
ஸஸ்த்ராகா⁴தம் ஸ்தநகலஸயோருஷ்மண ரோபயத்³பி:⁴
கா³டா⁴ஸ்ஸலேஷைரபிஹிதவதீ க³த்³க³தா³ ஹர்ஷபா³ஷ்பை: || 2.45 ||

ஸச்யா: க்லேஸம் க்வசந ஸமயே தாத்³ரு'ஸம் சிந்தயித்வா
ஸம்ரு'த்வா தே³வீமசலதநயாம் விப்ரயுக்தாம் ஸிவேந |
ரக்ஷாத்மாநம் கத²மபி ஸாபே⁴ ஜீவிதாலம்ப³நம் மே
பத்யுஸ்சந்தா³த்³-வ்யஸநமபி ஹி ஸ்லாக⁴நீயம் வதூ⁴நாம் || 2.46 ||

அப்யேதத்தே மநஸி நிஹிதம் ஸாஹ்யமவ்யாஜப³ந்தோ:⁴

ப்ரத்யாக்²யாதும் ப்ரப⁴வதி ந க²ல்வாந்ரு¹ஸம்ஸ்யம் த்வதீ³யம் ।
ப்ராக்³ப்யேவம் பரிணதகு³ணம் நைஷதே⁴ வீக்ஷ்ய வார்தாம்
ஆர்தத்ராணம் வ்ரதமிதி விது³ர்ஹம்ஸ ஸுத்³தாத்மநாம் வ: || 2.47 ||

இத்த²ம் ஹ்ரு¹த்யைர்ஜநகதநயாம் ஜீவயித்வா வசோபி:⁴
ஸக்²யம் புஷ்யந்தி³நகரகுலே தீ³ப்யமாநைர்நரேந்த்³ரை: ।
ஸ்வைரம் லோகாந் விசர நிகி²லாந் ஸௌம்ய லக்ஷம்யேவ விஷ்ணு:
ஸர்வாகாரைஸ்த்வத³நுகு³ணயா ஸேவிதோ ராஜஹம்ஸ்யா || 2.48 ||

ஸந்தி³ஸ்யைவம் ஸஹ கபிகுலீஸஸேதுநா லங்கி⁴தாப்³தி:⁴
பங்க்திக்³வே யுதி⁴ விநிஹதே ப்ராப்ய ஸீதாம் ப்ரதீத: ।
ராஜ்யம் பூ⁴யஸ்ஸ்வயமநுப⁴வந் ரக்ஷிதம் பாது³காப்⁴யாம்
ராமஸ்மீமாநதநுத நிஜாம் ராஜதா⁴நீம் ஸநாதா²ம் || 2.49 ||

வித்³யாஸில்பப்ரகு³ணமதிநா வேங்கடேஸேந க்ஷு¹ப்தம்
சிந்தாஸா¹ணோல்லிகி²தமஸக்ரு¹ச்ச²ரேயஸாம் ப்ராப்திஹேதும் ।
ஸீதாஹம்ஸவ்யதிகரஸக²ம் ராமஸந்தே³ஸரதநம்
பஸ்யந்த்வந்தஸ்ஸ்ரவணமநக⁴ம் சக்ஷு¹ருஜ்ஜீவ்ய ஸந்த: || 2.50 ||

இதி ஸ்ரீகவிதார்கிகஸிம்ஹஸ்ய ஸர்வதந்த்ரஸ்வதந்த்ரஸ்ய
ஸ்ரீமத்³வேங்கடநாத²ஸ்ய வேதா³ந்தாசர்யஸ்ய க்ரு¹திஷு
ஹம்ஸஸந்தே³ஸே த்³விதீயாஸ்வாஸ: ஸமாப்த: ।

Hamsasandeshah

pdf was typeset on May 6, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

